

A person with a large backpack, wearing a hat and shorts, is walking barefoot on a paved road with a yellow double line. The person is carrying a pair of shoes in their right hand. The background shows a sunset over a hilly landscape. There are some hand-drawn white lines and symbols on the image, including a bird in the top left, a location pin on the right, and a dashed line with an 'X' on the left.

10 000 KILOMETRŮ PĚŠKY JIŽNÍ AMERIKOU

*Z Kolumbie
do Ekvádoru,
skrz Peru až na
hranice Bolívie*

Jan Rendl

**10 000 KILOMETRŮ
PĚŠKY JIŽNÍ AMERIKOU**

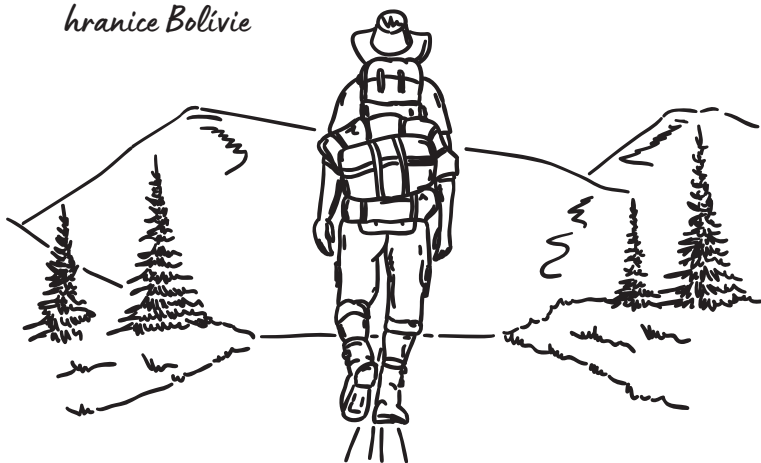
*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez
písemného souhlasu nakladatele.*

Copyright © Jan Rendl, 2021
Cover © Kreativní bojovníci s.r.o., 2021
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2021

ISBN 978-80-277-0833-8 (pdf)

10 000 KILOMETRŮ PĚŠKY JIŽNÍ AMERIKOU

*Z Kolumbie
do Ekvádoru,
skrz Peru až na
hranice Bolívie*



Jan Rendl



PANGEA

Obsah

1	<i>Seznamte se, Kolumbie: Bogotá</i>	9
2	<i>Poprvé do And: Národní park Sumapaz</i>	17
3	<i>Realita mého jihoamerického života: Ibagué</i>	27
4	<i>Mezi sopkami: Národní park Los Nevados</i>	33
5	<i>Dva na cestě: Toche</i>	47
6	<i>Kávový trojúhelník: Salento</i>	55
7	<i>Na hraně: Tuluá</i>	63
8	<i>Do slumu: Santiago de Cali</i>	73
9	<i>„Útěk“ z údolí: Popayán</i>	81
10	<i>První tisícovka: Túquerres</i>	95
11	<i>Poslední kolumbijské chvíle: Ipiales</i>	99
12	<i>Ekvádorské začátky: Tulcán</i>	109
13	<i>Nejvýše položené hlavní město: Quito</i>	115
14	<i>Vzhůru k nebesům: Cotopaxi</i>	121
15	<i>Nejvyšší hora světa: Chimborazo</i>	129

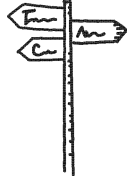
16	<i>Zrádná to ryba!: Macas</i>	139
17	<i>„Pivo a guláš, prosím!": Cuenca</i>	147
18	<i>Doma</i>	153
19	<i>Srážka s blbcem: Machala</i>	159
20	<i>Vzrušení před hranicí: Arenillas</i>	165
21	<i>Vítejte v Peru!: Tumbes</i>	171
22	<i>Království plazů: Mancora</i>	177
23	<i>Poušť a nic víc: Chiclayo</i>	185
24	<i>Ve stínu historie: Sipán</i>	191
25	<i>Zpátky do And: Cutervo</i>	195
26	<i>Ještě jednou do údolí!: Bagua Grande</i>	201
27	<i>„Machu Picchu severu": Kuélap</i>	207
28	<i>Dvacet litrů chichy: Yerbabuena</i>	215
29	<i>Na peruánské farmě: průsmyk Calla Calla</i>	221
30	<i>Zapomenutá vesnice: Celendín</i>	227

31	<i>Slábnu!: Cajamarca</i>	233
32	<i>„Být člověkem“: Orocullay</i>	239
33	<i>V zajetí tradic: Conchucos</i>	245
34	<i>Dlouhá je cesta pod Huascarán: Yungay</i>	253
35	<i>Prokletá hora: Huascarán</i>	259
36	<i>Peruánská pohodička: Huallanca</i>	267
37	<i>Huyahuash trek: pohoří Cordillera Huyahuash</i>	273
38	<i>Restart: Barranca</i>	283
39	<i>Město králů: Lima</i>	289
40	<i>Peklo na Panamericaně: Ica</i>	297
41	<i>Má peruánská svatba: Nazca</i>	303
42	<i>„A jsem v půlce!“: Colta</i>	311
43	<i>Nebi na dosah: Coropuna</i>	317
44	<i>Traktorem mezi kaktusy: Arequipa</i>	323
45	<i>Bolivijské rande: jezero Titicaca</i>	331

*Věnováno všem lidem v Kolumbii, Ekvádoru a Peru,
které jsem měl tu čest na své cestě potkat.
To oni z velké části svou lidskostí, obětavostí
a láskou vytvořili příběh, který jsem já sepsal
na následujících stránkách.*

*„Radost ze života vyplývá ze střetávání se s novými zážitky
a zkušenostmi, a proto neexistuje větší potěšení
než mít před sebou nekonečně se měnící horizont
a každý den spatřit nové a jiné slunce.“*

Christopher J. McCandless



Seznamte se, Kolumbie

Bogotá



Probral jsem se uprostřed noci, natažený přes tři sedačky poloprázdného letadla. Venku byla na první pohled úplná tma. Když jsem se však přiblížil k okénku a začal zkoumat, jestli přece jen něco nezahlednu, byl jsem překvapený. Pode mnou zjevně dávno nebyl oceán, ale soudě dle světél, která se vynořovala hluboko pod námi, jsme se už nacházeli nad pevninou. Promnul jsem rozespálé oči a spěšně zkontroloval aktuální čas. Na displeji svítil ještě ten evropský. Na starém kontinentu bylo v tu chvíli kolem desáté ráno. Jednoduchou matematikou jsem si spočítal, že nad Latinskou Amerikou jsou tři hodiny ráno a já za pár okamžiků poprvé přistanu jinde než v Evropě. Začal jsem pocívat mírné vzrušení. Jeho intenzita nebyla díky mé rozespalosti tak vysoká, jak by se možná původně dalo očekávat. Zanedlouho přišla



Historické centrum Bogoty s katedrálou.

výzva k připoutání se. Pod letadlem se objevila obrovská světlá džungle a my začali neochvějně klesat směrem do ní. Přistávali jsme do jedné z nejnebezpečnějších zemí Jižní Ameriky, světového drogového království. Mohutný stroj totiž pomalu, ale jistě dosedal na přistávací ranvej osmimilionové Bogoty. Chvilí nato jsem vstoupil na půdu nechvalně proslulé Kolumbie.

Čekala mě záležitost, z níž jsem měl lehké obavy. Především jsem ji nikdy nezažil – imigrační kontrola. Kolumbie je sice pro české občany bezvízovou zemí, na druhou stranu nutno říci, že délku pobytu určuje až imigrační úředník na letišti. Maximální délka pobytu je sice devadesát dní, může být však rozhodnuto i o nevpuštění do země či přiklepnutí pouze třiceti dní pobytu. A s tím moc nenaděláte. Už v letadle nám letušky rozdaly imigrační lístky. Jelikož byly kompletně ve španělštině, vůbec jsem ho nevyplnil, protože jsem polovině věcí nerozuměl. Přesto jsem však z kolonek na lístku poměrně přesně vytyšil, kde by mohl nastat problém. A nemýlil jsem se. Poté, co jsem suverénně nakráčel k přepážce imigračního úředníka, jsme započali rozhovor,

naštěstí v angličtině. Brzy přišla očekávaná otázka: „Kde budete bydlet?“ Vsadil jsem na upřímnost, která se však nesetkala s přílišným pochopením. Odpověď, že budu spát ve stanu v lese, totiž úředník považoval za nemístný vtíp. Kolumbijec za přepážkou se v uniformě celý naškrobil a změřil si mě přísným pohledem. Následně otázku zopakoval. Ode mě se mu ovšem dostalo stejné odpovědi. „Musíte mít nějakou adresu,“ zopakoval ještě jednou rozhořčeně. „Nemůžu mít přece adresu, když budu spát ve stanu v lese,“ oponoval jsem neústupně. Úředník byl v úzkých. Poznal, že ze mě jinou odpověď nedostane. Vztekle začal ťukat do klávesnice. Zřejmě do kolonky s adresou prostě napsal smyšlený údaj. Rozhodně jsem jej z toho podezřívával. Zcela bez pardonu mě taky mohl vyhostit ze země, ale vypisovat hromadu papírů na konci noční šichty kvůli nějakému českému pitomci bylo asi to poslední, co chtěl ještě řešit. Namísto toho do pasu prásknul vstupní razítko a do vyznačené kolonky dopsal číslici devadesát, označující povolený počet dní pobytu v zemi. Se zamračeným výrazem mi vrátil cestovní doklad a jen kysele pronesl: „Vítejte v Kolumbii!“

S vítězoslavným úsměvem na rtech jsem si skrze letištní halu dokráčel pro batoh a chystal se ji opustit. To jsem ještě netušil, že odbavovací procedury tímto neskončily. Abych mohl odejít z letiště, musel jsem ještě u jiné přepážky odevzdat lístek, který jsme dostali v letadle. Ten jsem pochopitelně neměl, a tak jsem nafasoval nový, tentokrát však byl alespoň v angličtině. Teď už jsem musel problém s adresou aktivně řešit. Tušil jsem totiž, že adresa „Ve stanu 47, Andy, Kolumbie“ mi fakt neprojde. Nebylo mi ovšem jasné, zda budou ověřovat, je-li adresa pobytu pravá, nebo vymyšlená. Absolutně jsem neměl páru, jak to funguje. Při svých cestách po Evropě jsem nikdy nic nevypisoval. Nechtěl jsem riskovat. Přihlásil jsem se k letištní wifi, zarezervoval nejlevnější hotel a jeho adresu napsal do lístku. Samozřejmě jsem to dělal zcela zbytečně. Úředník jen omrkl, zda jsou všechny

kolonky vyplněné, a poslal mě za přepážku. Hned za ní jsem rezervaci zase zrušil a opustil budovu. Ale jak rychle jsem vypadl, tak rychle jsem se tam zase vrátil. Zjistil jsem totiž, že mám v telefonu mapy celé Kolumbie s výjimkou Bogoty. A toulat se po takovém velkoměstě naslepo by nebyl nejlepší nápad. Rychle jsem se tedy znovu připojil k letištnímu internetu gratis, stáhl si potřebné a napodruhé už definitivně opustil letiště nesoucí název El Dorado podle bájného jihoamerického „zlatého“ města.

Ještě než jsem si to natvrdo namířil na patnáct kilometrů dlouhou cestu z letiště do centra, zjistil jsem, jak fungují jihoamerické bankomaty. Nebylo mi vůbec nic platné, že jsem si před odletem pořídil kartu bez poplatků za výběr v zahraničí. Bankomaty tady totiž mají své vlastní poplatky. Nikoliv však za výběr, nýbrž za jejich použití. Kvůli bezpečnosti jsem měl v plánu vybírat opakovaně a po malých částkách, aby mě při případném přepadení neokradli o větší finanční obnos. Ovšem poplatek v ekvivalentu od sto do sto padesáti korun mě rychle donutil bezpečnostní politiku přehodnotit. Vybral jsem tedy mnohem větší hrst bankovek, než jsem plánoval, a vyrazil směrem k centru. Tady nicméně musím zmínit jednu věc, a to kolumbijskou měnu. Na jejím příkladu lze velmi dobře vidět, jak připraven či spíš nepřipraven jsem do Latinské Ameriky vyrazil. Od chvíle, kdy se mi první pesos dostala do ruky, jsem žil v přesvědčení, že se měna počítá v milionech. U číslice na bankovce je totiž slovní spojení „mil pesos“. A má mizerná znalost španělštiny, která se omezovala na několik základních výrazů, přirozeně považovala slovo „mil“ za výraz pro milion, přičemž jeho skutečný význam byl „tisíc“. Dobré dva týdny jsem tak v hlavě hýčkal myšlenku o svém neskutečném bohatství. Realita však byla nakonec jiná.

Cesta do centra Bogoty vede podél silnice. Lemována je stánky s pestrou nabídkou, a to od cigaret přes sladkosti až po čerstvý pomerančový džus a nejrozmanitější pouliční rychlé občerstvení. Když jsem se stavil na snídani v podobě pšeničné placky,



La Candelaria patří k těm lepším čtvrtím Bogoty. I proto ji kvůli bezpečnosti hlídají vojáci.

plněné něčím, co připomínalo míchaná vajíčka s parkem, narazil jsem při placení na problém. Měl jsem na takový pouliční stánek příliš velké bankovky. Padesát tisíc pesos je tady značný obnos a snídaně i s džusem stála pouhou desetinu této částky. Naštěstí jsou Kolumbijci velmi flexibilní. Žena, která mě obsluhovala, okamžitě povolala do služby manžela, jenž posedával opodál. Ten sbalil padesátitisícovou bankovku, sedl na kolo a za pár minut se vrátil s drobnými. Žádný problém, elegantní a rychlá řešení nejsou v Kolumbii ničím výjimečným.

Nejprve mi Bogotá nepřípadala vůbec zvláštní. Ano, bylo to jedno z největších měst, které jsem kdy viděl, ale nijak extrémně se nelišilo od Evropy. Krásně upravené parky i moderní budovy, opodál zase čtvrť s fabrikami, nic šokujícího. Jenže to platilo jen tak dlouho, dokud jsem svým krokem kopíroval hlavní silnici. Jakmile jsem ji opustil, proměnila se i atmosféra města. Opravdu stačí přejít jen jedinou silnici a ocitnete se jinde. Tak tenká je často hranice mezi chudobou a normálním světem, jak ho známe my. Já, který jsem většinu života prožil ve slezském Havířově, jsem zvyklý na ledacos, takže nějaké špinavější ulice

či rozpadlejší dům na mě hned nepůsobily nikterak výstražně. Jenže tohle bylo něco zcela jiného. Čím jsem prostupoval hlouběji do zdejších čtvrtí, tím temnější pohled se mi naskýtal. Najednou už domy přestávaly vypadat obyvatelně, lidé byli ušmudlaní a žebrali a ulice byly posety hromadami odpadu. Odporně to tu páchlo močí. Přes ulici stála barabizna, na jejíchž schodech posedávaly prostitutky nevalného vzhledu, pomrkávaly a lákaly mě do svých osidel. Začínalo se mi dělat nevolno, ve špíně se tu válely dokonce i děti přibližně předškolního věku. Když jsem celou tu šokující scénu chtěl vyfotit, najednou mě někdo zezadu chytil. Nepotřeboval jsem umět příliš dobře španělsky, abych pochopil, co mi sděloval: „Schovej ten foťák, protože tady tě do minuty okradou. Seber se, přeběhni cestu a sem se už nevracej.“ Poslechl jsem okamžitě. Neuposlechnout místní se nevyplácí.

Dostal jsem se do historického centra. Jen co jsem se posadil uprostřed hlavního náměstí a hodil batoh na zem, oslovila mě anglicky čtveřice studentů: „Můžeme s tebou udělat rozhovor? Potřebujeme ho do našeho projektu z angličtiny.“ No vida, hned první den a už se mnou dělají rozhovory. Hotová celebrita, dělal jsem si v duchu legraci sám ze sebe, jak to mám ve zvyku. V tu chvíli jsem ještě zdaleka netušil, jak vzácné je, když tady někdo mluví anglicky. Ale velmi brzy jsem měl pochopit, že bez španělštiny je tu člověk ztracený. Každopádně jsem tomuto milému kvartetu mladých lidí neodmítl pomoci, a tak jsme se do toho bez váhání pustili. „Jsem tady, abych přešel celý jihoamerický kontinent,“ vykládám na kameru při rozhovoru a mí dotazovatelé valí oči, protože tohle ani omylem nečekali. Karta se však na konci obrací. Najednou valím oči já. Chtějí po mně totiž, abych řekl něco španělsky. Po chvílce váhání ze sebe dostávám alespoň pár kostrbatých vět. Uf, tak hrozný to se mnou zase není, pomyslím si, když se s nimi loučím.

Následně zařídím věci nezbytné pro pobyt v Kolumbii a vydávám se z centra k východnímu okraji města. Tam si hodlám

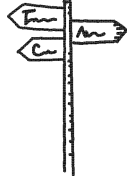
najít místo na přečkání dnešní noci někde v lesích. Jenže v realu to není tak růžové, jak to vypadá na mapě. Spousta míst je nepřístupných, ohrazených ostnatým drátem. Bloudím po okraji města a cesty často nikam nevedou. Místa, která ještě před pár lety zřejmě existovala, tady prostě fyzicky nejsou. A navíc na mě poprvé dotírají také divocí psi. Celé město mám pod sebou. Přímo ve svahu pode mnou jsou slumy. Ani mě ale nenapadne si shluk plechových bud fotit. Lepší být obezřetný. Brzy zjišťuji, že mi nezbude než zamířit na první noc do hotelu. Tohle není Evropa, kde jsem si v minulosti tolikrát rozložil stan klidně uprostřed města. Kolumbie má svá vlastní pravidla. Stmívá se a já začínám být nervózní. Vůbec netuším, jak bezpečné či nebezpečné jsou ulice, kudy procházím. Ve velkých jihoamerických městech se obecně nedoporučuje vycházet po setmění, a činit tak hned první den po přiletu a naprosto neznalý místních poměrů, to je absolutní nerozum. Naštěstí mě Bogotá za mou nerozvážnost netrestá. Dostávám se až do čtvrti La Candelaria, která je k turistům přívětivá. Je historickým centrem města, a dokonce zde hlídají vojáci se samopaly. To však ani zdaleka nevdá pouličním prodejcům drog. „Chceš nějaký drogy? Trávu? Kokain? Cokoliv?“ táže se mě naprosto bez respektu místní dealer, zatímco na druhém rohu ulice stojí tři strážci zákona. Místo pořízení bílého prášku radši mizím v útrobách blízkého hotelu. Na první den jsem toho stihl až příliš – chudobu, slumy, psy i drogy, které ke Kolumbii stále neodmyslitelně patří a ještě dlouho tomu nebude jinak. Padám do postele s myšlenkou, že první den jsem opravdu poznal pořádný kus syrovosti hlavního města.

Metropole mě nikdy moc nepřitahovaly a stejně tomu bylo i u Bogoty. Ještě než jsem ji opustil, musel jsem se lehounce

Schovej ten foťák, protože tady tě do minuty okradou. Seber se, přeběhni cestu a sem se už nevracej.

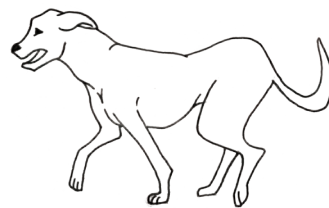


zaobírat plánem cesty. Ten, který vznikl před odletem, byl totiž reálně úplně na hovno. Jako výchozí bod jsem do mapy zadal Bogotu, cílem mělo být Santiago de Chile. Když mi počítač automaticky ukázal vzdálenost o délce přibližně šesti tisíc kilometrů, řekl jsem si jen: „To půjde,“ a dál se už plánování nevěnoval. Až první noc na cizím kontinentu jsem začal podrobněji zkoumat, kudy to vlastně mám jít. Trasa by vedla po silnici podél pobřeží a zřejmě by nebyla moc záživná. Musel jsem tedy vymyslet nový způsob přechodu kontinentu. Takový, který by především zahrnoval Machu Picchu. Slavnou památku Inků jsem hodlal navštívit za každou cenu. Brzy mi však došlo, že jakýkoliv konkrétní plán nemá smysl vymýšlet. Nová délka pochodu byla načrtnuta na zhruba osm tisíc kilometrů s tím, že půjdu přibližně směrem na jih. A o konkrétní podobě trasy se budu rozhodovat za chůze. Cílem měla v každém případě zůstat chilská metropole Santiago. S novou strategií v hlavě jsem se tak druhý den mohl vydat dál. Na cestu jsem vyrážel s obličejem barvy rajčete. Včerejší den, strávený ve městě položeném v nadmořské výšce přes dva a půl tisíce metrů, uprostřed And, bez pokrývky hlavy a použití opalovacího krému, mi v praxi předvedl, jak silné je sluníčko v nejdelším horském pásmu světa.



Poprvé do And

Národní park Sumapaz



Opouštěl jsem Bogotu jižním směrem a mířil na předměstí. Byla neděle, což znamenalo, že se lidé baví ještě více než obvykle. Všude byly obrovské davy a ulicemi periferie se rozléhala hudba. Dospělí popíjeli, zpívali, tančili, zkrátka se bavili všemi možnými způsoby, zatímco děti pobíhaly všude okolo. Celkově panovala dobrá nálada. Zakaboněnou tvář byste tady jen těžko hledali. Snad až na tu mou. Mezi všemi těmi veselými a vysmátými lidmi jsem působil jako pěst na oko. Divný, zamračený gringo, což je latinskoamerický výraz pro cizince, prodírající se ulicemi s batohem na zádech. Samozřejmě jsem neunikl pohledu místních a jeden z nich ke mně ladně přitancil se slovy: „Proč se nebavíš, amigo? Bav se, směj se! Řekni každému pár slov, usměj se a bude ti líp. Úsměv je zadarmo!“ Místní lidé mají mnohem těžší

a tvrdší život. Bojují proti němu právě úsměvem. Blbá nálada se tady nenosí a lidé žijí každou sekundu naplno. A tak jsem i já nahodil úsměv na tvář a na všechny okolo se začal usmívat jako měsíček na hnoji.

Jak jsem ale pokračoval dál v cestě, ubývalo postupně i lidí, na které by bylo možno se usmát. Město mi zůstalo za zády a nahradily jej příležitostné vesnice. Více než lidí tu najednou bylo psů. Menší, poštěkávající podvratáci mi přišli spíš k smíchu, naproti tomu někteří mohutnější naháněli hrůzu. Naštěstí zůstalo jen u štekotu. Vyvstával však jiný problém. Cesta byla lemována pas-tvinami, které byly veskrze obehnány ostnatým drátem. Začínal jsem znovu tušit, že nebudu mít kde složit hlavu. Šlapal jsem do setmění a ještě hodnou chvíli po něm, ale žádnou skulinu, kde bych mohl postavit stan, jsem nenašel. Až mi přišel do cesty ob-chůdek, který zároveň plnil funkci hospody. To je v Jižní Ameri-ce zcela běžné. Čepované pivo tady mimo turistické destinace prakticky nenajdete, a tak jako hospoda a shromaždiště místních slouží jakýkoliv obchod, kde lahodný mok prodávají. Vypil jsem tři pivka, která mi dodala odvalu, abych se zeptal, zdali by se tu nenašlo místo pro stan. „Jasně, proč ne, máme zahradu, tam si klidně můžeš ustlat,“ povídala vlídně paní za pultem. Vzápětí se však spustil déšť, a tak mi připravili ubytování jiné, a sice celou terasu před obchodem. Sotva jsem zalehl, přiřítíl se Kolumbijec,

zřejmě manžel prodavačky, a vyčlenil mi ještě o kus lepší plac – na kryté zahrádce vedle domu. Ta měla dveře, které se daly zvenčí zamknout, a já tak byl chráněn, kdyby mi snad chtěl někdo v noci

ublížit. „Tady budeš v bezpečí. Zvenčí se sem nikdo nedostane,“ sdělil mi pán domu a s přáním dobré noci jsme se rozloučili. První větší kontakt s Kolumbijci dopadl na jedničku, a to i navzdory mým mezerám ve španělštině. Ten večer jsem usínal s hřejivým



*Proč se nebavíš, amigo?
Bav se, směj se!
Úsměv je zadarmo!*

pocitem, že lidé jsou tady mnohem lepší, než bych podle zvěstí o této zemi čekal.

Počasi prvních dvou dní tomu sice nenasvědčovalo, ale dorazil jsem do oblasti během období dešťů. Časté dešťové přeháňky mi měly v následujících dnech dělat pravidelnou společnost. Když se to vezme kolem a kolem, je možná déšť příjemnější než plná palba od slunce. Problém spočíval v tom, že má elektronika byla závislá na dobíjení skrz solární panel. Nic naplat, musel jsem se hodit do úsporného režimu. Zatímco kolem svištěly dešťové kapky, já začínal stoupat nad kótu tří tisíc výškových metrů. Mířil jsem do Národního parku Sumapaz. Ten leží na náhorní plošině a jeho oblast patří mezi nejdéle osídlená místa Kolumbie. Indiáni kultury Muisca totiž obývali zdejší vysokohorské parámo už tisíc let před naším letopočtem. Jen pro upřesnění, parámo je jedinečný a druhově bohatý vysokohorský ekosystém rovníkových And, který mimo Kolumbii najdeme také v Ekvádoru, Venezuele či severním Peru. Čím výše tímto biotopem stoupám vzhůru, tím víc vzbuzuji údiv u zdejších lidí. „Buenos días, buenos días,“ slýchám od nich opakovaně a všem pozdrav opětuji. Tato slušnost není v horách žádnou výjimkou, například v Rumunsku či balkánských zemích se s ní setkáte v naprosto stejné míře. Jen v českých horách už masový turismus tuto tradici a slušnost do značné míry vypudil.

Zatímco směřuji k náhorní plošině, objevuje se po mém boku jakýsi pes. To sice není nic neobvyklého, ale tenhle se chová jinak, neštěká po mně a chce si spíš hrát. Nakonec se ke mně přidává a zároveň mě zbavuje poloviny svačiny. Když to ani po deseti kilometrech nevzdává a dělá mi společnost až k vysokohorskému jezeru, které leží na čtyřtisícové hranici, nedá mi to a dávám mu jméno Chris. O pár kilometrů dál se uprostřed ničeho záhadně zjeví malý obchod. Je téměř prázdný a z toho mála, co se tam dá koupit, opět přicházím o polovinu díky svému čtyřnohému příteli. Ten se vzápětí ukáže jako podlý přeběhlík a s plným žaludkem





Laguna uprostřed vysokohorského paráma, specifického biotopu kolumbijských And, NP Sumapaz.

se vypaří neznámo kam. Znovu tak zůstávám na cestě osamocen. Už je to asi můj osud. Příležitostná společnost či další kontakt s lidmi na mě však teprve čekaly.

Následující dny mi připravily zajímavých setkání rovnou několik. Zatímco ustavičně přšelo a mohutné vrcholky And se všude okolo válely v mlze, já si sám pro sebe nadával. Nejen tiše, ale občas i pěkně hlasitě. Zrovna když jsem už poněkolkáté zaskučel bolestí poté, co jsem si nakopl palec o další kámen na cestě, vytrhla mě z mé bubliny šestice vojáků se samopaly. Ti se vynořili z mlhy jen pár kroků ode mě a vesele mi kývali na pozdrav. Namísto o nakopnutých palcích a tvořících se puchýřích na plosce nohy jsem tak alespoň mohl přemýšlet, co tady vysoko v horách dělá šestice ozbrojenců. Vzápětí se z mlhy vynořil další chlápek s automatickou puškou, který navíc přes rameno táhl obří černý pytel. Minutu po něm následoval další. Tím naštěstí zástupy ozbrojených chlapů skončily a já se radši z hlavy snažil vypudit otázku, co měla jejich přítomnost tady znamenat. Je to přece jen Kolumbie. Země, jež je po celém světě známá jako domov nekompromisní narkomafie.

Doufal jsem, že divná setkání jsou tímto alespoň pro dnešek u konce, jenže jsem se mýlil. Naprosto hloupě jsem za soumraku nezůstal v horské vesničce San Juan, kde bych měl na fotbalovém hřišti naprosto ideální flek na stanování. Byl jsem totiž, jako ostatně docela často, nespokojený se svým dnešním fyzickým výkonem a usoudil jsem, že pochodovat se bude dál. Po setmění se však strhl déšť. V tu chvíli byl všude podél cesty hustý prales. Na jistotě mi to nepřidávalo. Po nějaké době se přede mnou objevilo tlumené, žluté světlo, podobné tomu z pouličních lamp za podzimních večerních plískanic. Objevila se vesnice, o které se mapa nezmiňovala. No tedy, spíš šlo o shluk několika domů. Nejprve to vypadalo, že vše už dávno spí. Ale nebyla to tak úplně pravda. Když jsem se ocitl mezi domy, uslyšel jsem zlověstné vrčení. A nejen jedno. Ze stínu vystupoval jeden pes za druhým.

Rychle jsem je spočítal. Bylo jich pět a všichni do jednoho na mě cenili zuby. Bohužel stáli mezi mnou a cestou dál a rozhodně se netvářili, že by mě chtěli nechat projít. Ustupoval jsem zpět a psi za mnou. Marně jsem řval na celé Andy, aby si je majitelé zavolali. Ve vesnici se kromě štěkotu neozvala ani hláška. Musel jsem zariskovat, potřeboval jsem projít za každou cenu. Sebral jsem ze země klacek a pomalu začal stáčet trajektorii svého kroku tak, abych psy obešel. Kdyby se na mě vrhli, moc by ze mě asi nezůstalo. Pomalu jsem je obcházel a snažil se je zastrašit klackem. Začal jsem couvat ven z vesnice. Psi mě následovali a štěkot neustával. Bylo mi sakra horko. Ale psi se k útoku neodhodlali. Vytlačili mě daleko za okraj osady a poté ztratili zájem. Myslím, že mé hluboké oddechnutí muselo vzbudit půlku živočichů v okolním pralese.

Do kontaktu s místní faunou jsem se nicméně dostal až následujícího dne. Když se cesta začala svažovat více do údolí a měnila se okolní vegetace, do hlavy se mi začaly vkrádat myšlenky na

Vstup do Národního parku Sumapaz a můj psí společník, NP Sumapaz.

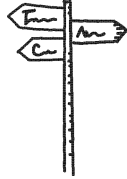


mou noční můru – smrtelně jedovatého hada křovináře, nejjedovatějšího hada Jižní Ameriky. Myšlenka to byla dost mimo mísu, jelikož se v oblasti And zaprvé prakticky nevyskytuje, a zadruhé i kdyby, je to had noční. Setkání s plazem mě však přesto neminulo. Naštěstí byl pouze malinký, a především už po smrti. Jeho tělo leželo na okraji silnice. To mé hlavě však bohatě stačilo, aby přeplnula na vyšší stupeň bdělosti. Takže tady jsou, problesklo mi a hodnou chvíli trvalo, než jsem myšlenky na plazící se potvory dostal z hlavy.

Další setkání s hadem na sebe nedalo dlouho čekat. Poté, co jsem sestoupil z náhorní plošiny Národního parku Sumapaz a dostal se do nížiny, značně jich přibýlo. K setkání došlo za vesnicí Pandi. Bylo to během extrémně teplého dne. Lilo ze mě, jako bych zrovna vylezl ze sprchy. Možná přílišné teplo způsobilo zatmění mozku ve chvíli, kdy se přede mnou objevil mrtvý had. Začal jsem si ho totiž se zaujetím velmi zblízka prohlížet. Už už jsem se chystal najít si klacek a trošku do něj šťouchnout, abych si prohlédl celé tělo. Jenže v tu chvíli sebou celé to zdánlivě bezvládné tělo mrsklo a začalo se plazit. Málem jsem si nadělal do kalhot. Zdřevěněl jsem a nebyl schopen pohybu. Had se mezitím klidně odplazil do houští vedle cesty. V tu chvíli už jsem se nepotil jen vedrem, ale především strachy. Tím spíš, když na sebe další plaz nenechal dlouho čekat. Naštěstí byl o poznání přejetější než ten předchozí. Výrazná kresba na jeho zádech ovšem napovídala, že patří mezi ty, které bych jen velmi nerad potkal živé. Tentokrát jsem se rozhodl vše takticky kontrolovat zpozzdálí a nechat i mrtvého hada radši v klidu ležet.

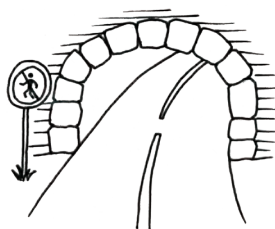
Než v cestě Kolumbií pokročíme zase o kousek dál, sluší se ještě na chvíli vrátit do vesnice Pandi. Noc před setkáním s hadem jsem totiž poprvé vyzkoušel obyčejné kolumbijské ubytování. Hotel, jak jej známe z vyspělejších končin, zde nenalézám. Tento má svá vlastní specifika. Už cena je značně podezřelá, protože nepřesahuje v přepočtu ani sto padesát korun. Hledám, kde by

mohla být zrada. Wifi funguje, postel vypadá čistě a švábi tady na první pohled žádní nejsou. Chybějící záchodové prkénko pro mě taky není v životě ničím úplně novým. Zrada ale přichází ve sprše. Je tam jen jeden kohoutek. Natolik naivní, abych očekával teplou vodu, opravdu nejsem. Naštěstí tady pod horami není ani příliš potřeba. Nakonec se ale jdu zeptat na recepci, jak to tady funguje. „Teplou vodu tady nemá skoro nikdo,“ povídá recepční a s pobaveným úsměvem dodává: „Tady jsi v Kolumbii, amigo.“



Realita mého jihoamerického života

Ibagué



Mezi mnou a dalšími horami byl úsek, který bylo potřeba přejít po značně frekventované silnici. V Jižní Americe neexistují žádná pravidla pro chůzi po kraji silnice či dálnice. A pokud snad ano, nikdo je neřeší. A to až na jedinou výjimku, kterou se povedlo porušit právě mně. V tomto směru totiž oplývám jistým talentem. Do nejbližšího města vedly dvě cesty – první tunelem pod horou, která byla určena jen pro auta jedoucí v protisměru, a druhá, podstatně delší, vedla okolo ní. Já si přirozeně vybral tu kratší. Značka u vchodu, která oznamovala zákaz vstupu chodcům, mě příliš nevzrušovala. Ou já, porušovat pravidla, to je prostě moje. Zároveň s chutí sázím na své, až neuvěřitelné štěstí. Kráčel jsem naprosto sebejistě. Spravedlnost však tentokrát nebyla slepá a v tříkilometrovém tunelu mě dostihla. A abych

byl pořádně nasranej, tak až téměř na jeho konci. Silniční hlídka však byla neúprosná, naložila mě do auta a pěkně vyvezla z tunelu zpátky. Hrál jsem trošku blbce a svou španělštinu vydával za horší, než ve skutečnosti byla. Tím jsem se chtěl vyhnout „dárečku“ ve formě pokutového bločku. To se naštěstí nekonalo. Vysazení na začátku té „správné cesty“ jim stačilo.

Zloba mnou cloumala. Zbytečným pochodem v tunelu jsem ztratil čas a čekala mě hromada kilometrů navíc. Nenadával jsem jen v duchu. Potil jsem se v ostrém slunci a chrllil jsem ze sebe jednu nadávku za druhou. Kurva tady stejně znamená zatáčku, tak si to můžu řvát, jak se mi zachce, opakoval jsem si v hlavě s každým hlasitým přívalem nadávek. Ty mi nebyly nic platné. Vzpomněl jsem si na řidiče, který mi ještě před tunelem nabízel svezení do města. Já vůl to odmítl, protože chodím jen pěšky. Teď bych za to auto dal cokoliv. Do města bylo málem a žhnulo nejen slunce. Horko stoupalo i z rozpáleného asfaltu. Potřeboval jsem být do tmy v civilizaci, a tak jsem musel nahodit nekompromisní tempo. Jeho následkem bylo, že jsem se doslova smažil „ve vlastní šťávě“. Tou se rozumí směs potu a oleje na opalování. To vše smícháno s prachem cesty. Rychlá chůze po asfaltu mi navíc rozpalovala chodidla. Ale zvládl jsem to. Patnáct kilometrů jsem ušel na jeden záběr, bez jakéhokoliv zastavení. Výsledkem pak byla dobitá chodidla, která bolela ještě několik hodin poté.

Když je řeč o kolumbijských silnicích, je třeba zmínit zdejší řidiče. Ve svém deníčku jsem je označil za „ultimátní hovada“, což je možná výraz ještě poměrně mírný. Povolená rychlost je tady většinou osmdesátka a nedodrží ji snad nikdo. Policejní kontroly jsou tady mnohem častější než u nás, leč výchovný efekt to zjevně příliš nemá. Za těch pár dní, kdy jsem se pohyboval kolem hlavních silnic, jsem byl svědkem několika zajímavých manévřů. Například, jak to řidič osobního auta „řízne“ na férovku přes středový ostrůvek jen proto, že v protisměru je u silnice benzínka s restaurací a on má zkrátka chuť dát si oběd. Kamionáči si zase

ani omylem nelámou hlavu jak s povolenou rychlostí, tak ani s plnou čarou v zatáčce. Jeden druhého bez respektu předjíždí stovkou, čára nečára. To víš, Kolumbie, bejby.

Možná byste si řekli, že taková cesta je zaprvé poměrně nebezpečná a zadruhé dost nudná, ale to zdaleka není tak úplně pravda. Krajnice jsou totiž místem, kde narazíte na prodavače nejrůznějšího zboží. Dost často se zde dá koupit doslova za pár drobáků trs banánů. Většinou je koupíte ještě i s kusem banánovníku. Místní je chodí krást na zdejší plantáže. Tady není čas na trhání, prostě odseknou trs i s kusem stromu a adios. To nejzajímavější mě však potkalo na jedné mimoúrovňové křižovatce. Zatímco jsem si spokojeně krácel, předjel mě satelit. Ano, předjel mě na dvou kolech. Bylo to jako z nějakého vtipu o cikánech. Chlápek přede mnou ho měl přivázaný na zádech a vezl ho na kole domů. Sám byl ovšem tak malinký, že za ním v první chvíli téměř nebyl vidět. Inu, země neomezených možností.

Zatímco jsem potkával na cestě nejrůznější bizarnosti, uplynulo pár dní a já se přiblížil k městu Ibagué. Neměl jsem z toho velkou radost, půlmilionové město v sobě skrývá spoustu nebezpečí a já netušil, která čtvrt je bezpečná a která nikoliv. Městu jsem se bohužel vyhnout nemohl, jelikož bylo vstupní branou do Národního parku Los Nevados, kam jsem se hodlal na pár dní ztratit před civilizací. Na předměstí mě oslovil Kolumbijec, jenž vládl velmi dobrou angličtinou. „Pomůžu ti chytit ten správný bus do centra. Bude to pro tebe mnohem bezpečnější a jednodušší,“ nabízel mi pomoc.

Musím se přiznat, že bych do busu s chutí rád naskočil a nechal si odvézt svou bílou prdel skrz celou periferii, ale bylo otázkou cti dojít pěšky. A tak jsem poté, co jsme probrali kolumbijské holky, které jsou údajně nejhezčí v Latinské Americe, dostal jen

*V Kolumbii jsou dobří lidé,
pravděpodobně se ti nikdo
nepokusí ublížit.*



varování. „V Kolumbii jsou dobří lidé, pravděpodobně se ti nikdo nepokusí ublížit. Tahle země má jen zbytečně špatnou pověst. Ale přesto se měj radši na pozoru,“ zněla jeho poslední slova předtím, než jsme se rozloučili.

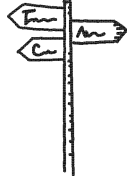
Noc jsem nestrávil v dobré čtvrti. Když už jsem byl nucen nocovat ve městě v placeném ubytování, volil jsem zásadně to nejlevnější. Taková místa nenesla název hotel, protože tomu se nepřiblížila ani z rozjetého rychlíku, nýbrž *hostal*. Daná noc byla zpravidla mnohem větším dobrodružstvím než noci strávené ve stanu v divočině. Mé ubytování v Ibagué nemělo vzhledem daleko ke kriminálu. Ten evokovala především mříž u vrátnice, kterou mohla otevřít pouze recepční zevnitř. Cimra byla jen s postelí a nočním stolem, lemována bílými stěnami. Ve sprchách na konci chodby nesvítilo světlo. Očista tak byla možná jedině za dne, nechtěl-li člověk přijít k úrazu. Tohle všechno by mě zdaleka nerozhodilo. Dokud nedojde na štěnice, zůstávám v klidu. Nakonec, ve svém životě jsem si prošel mnohým. Při měsících, které jsem v minulosti strávil na ulici, jsem spával třeba v železné trubce na dětském hřišti. A od té doby si zatraceně vážím i takové zdánlivé maličkosti, jako je postel.

Spánek jsem měl té noci mizerný. Ne snad kvůli pokoji, který připomínal velikostí celu a holými stěnami psychiatrickou léčebnu. Vyzkoušel jsem si během svého zhýralého života obojí a neměl jsem problém usnout ani v jednom. I když musím uznat, že když jsem v šestnácti kvůli závislosti na alkoholu skončil na samotce v pakárně, s mříží na oknech, nebyla to lehká první noc. Dnes tady však okno nebylo a ven jsem mohl vyjít svobodně. Přesto se mi vzpomínka na těžkou minulost na okamžik mihla hlavou. Ale to, co rušilo můj klidný spánek, byl celonoční řev a rachot z ulice. Nedokázal jsem pochopit, co se venku tak dlouho po půlnoci děje. To mi došlo, až když jsem ráno vylezl před ubytovnu. Vlastně jsem na ulici ani nemohl pořádně vylézt, protože přímo před vchodem stál stánek se zeleninou. Nejen tato ulice, ale



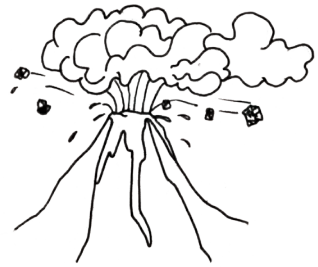
Na cestě do města Ibagué, Girardot.

i spousta přilehlých se přes noc změnila v obří tržiště uprostřed města. Rány, které mi nedovolily se vyspat, pocházely z vykládky zboží a přípravy trhu na ráno. Navíc se v přízemích domů nacházely i kamenné obchody s masem. I tam podle všeho měli čerstvé zboží a stále přiváželi další. Smrad z mrtvých kuřat, která dorazila v autech, kde rozhodně nefungovalo chlazení tak, jak by mělo, se táhl celou ulicí. Co nejrychleji jsem se snažil vymanit z pouličního blázince, kde se davy lidí proplétaly, jak to jen šlo. Silnice nebo chodník, to bylo jedno. Auta troubila na shluky lidí, které jim znemožňovaly průjezd. Často to však bylo marné. Holt řádný kolumbijský mumraj.



Mezi sopkami

Národní park Los Nevados



Zabralo to den nezáživné cesty, než jsem se z Ibagué dostal do horské vesničky Juntas. Jediným zpestřením byly kolumbijské středoškolačky ve školních uniformách, které putovaly z města do svých vesnic také pěšky a byly až nebezpečně přitažlivé. Zjevně se ne nadarmo říká, že Kolumbijky jsou nejkrásnější holky z celé Jižní Ameriky. Jinak se cesta otravně vlekla a i ve vesnici bylo večer naprosto mrtvo, až na partičku kluků, která hrála fotbal na místním hřišti. Možná to ale bylo dobře, protože mě nic nerozptylovalo a mohl jsem se okamžitě uložit k spánku. Komplikace nastaly ráno. Byl ohromný slejvák. V tuto chvíli by bylo víc než nerozumné začít stoupat vzhůru k zasněžené sopce Nevado del Tolima. Předpověď počasí byla optimistická, a tak jsem se rozhodl počkat do odpoledne. Mezitím si mě „vzali

do parády“ zdejší usedlíci. Začali mě přesvědčovat, abych zvolil tu delší trasu, protože je schůdnější. „Vždycky věř místním, oni ví mnohem lépe než ty, o čem mluví,“ to je jedno z mých hesel. Porušit ho se už mnohokrát v minulosti ukázalo jako nepřilíš šťastný nápad. Ztratil jsem kvůli tomu několik dní blouděním v rozličných balkánských horách, v Rumunsku se setkal s medvědem a jen tak tak unikl divoké psí smečce u makedonského smetiště. Plně si vědom všeho, co už mě v minulosti potkalo, když jsem kvůli své paličatosti ignoroval dobrou radu, rozhodl jsem se tentokrát poslechnout.

Začal jsem stoupat vzhůru a zprvu nic nenapovídalo tomu, že by měly nastat jakékoliv potíže. Postupoval jsem poměrně ležerně. Obloha se vyjasnila a já ze sebe bez starostí strhal oblečení a skočil do potoka tak, jak mě pánbůh stvořil. Příliš jsem přitom nehleděl na fakt, že tím ztrácím cenný čas. Já si však byl sám sebou absolutně jistý a neviděl jsem jediný důvod, proč bych neměl do večera vystoupat až k chatě La Escuela, o které mi řekli vesničané. Nedostatek sebevědomí opravdu není mou slabou stránkou. Jenže ani já jsem nemohl tušit, že charakter zprvu pohodlné cesty se začne brzy měnit. Otevřená pole a pastviny totiž postupně nahrazoval hustý prales. V něm jsem především musel opakovaně překonávat horské potoky. O jakémkoliv mostě si tady samozřejmě může člověk nechat maximálně zdát. Za pomoci klacku, který jsem sebral ze země, kamenů vyčnívajících z vody a sem tam nějaké té klády, která nahrazovala most, jsem překonával jednu vodní past za druhou. Až přišla překážka poslední. Potok tady však už byl příliš široký a chyběly tu „záchytné body“. Zbývala mi jediná možnost – co nejrychleji jej přeběhnout, aby se do bot dostalo pokud možno co nejméně vody. Nápad to byl skvělý, ovšem jeho realizace selhala. Vběhl jsem do vody, jeden krok, druhý krok a prásk ho! Na kluzkém kameni mi sjela noha a už jsem prdelí i s batohem seděl ve vodě. „Do piče, kurva, já se na to vyseru!“ lítaly ze mě sprosté nadávky jedna za druhou, zatímco